Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PREVENCIA KRIMINALITY
INFORMAČNÁ KANCELÁRIA PRE OBETE

RADIKALIZÁCIA A NÁSILNÝ EXTRÉMIZMUS

PRÍRUČKA PRE PRVOLÍNIOVÝCH PRACOVNÍKOV

TENTO PROJEKT JE PODPORENÝ Z EURÓPSKEHO SOCIÁLNEHO FONDU.

NAKA
NÁRODNÁ KRIMINÁLNA AGENTÚRA
POLICAJNÝ ZBOR

CENTRUM KOMUNITNÉHO ORGANIZOVANIA

Radikalizácia a násilný extrémizmus

Príručka pre prvolíniových pracovníkov.

Zvyšujúce sa riziko radikalizácie má čoraz väčší potenciál ohroziť kohokoľvek z nás.

Práve dôvera, s akou sa v bežnom živote obraciame na prvolíniových pracovníkov, stojí za presvedčením, že mimo rodinného prostredia sú práve oni tými kľúčovými partnermi, ktorí najlepšie poznajú lokálnu úroveň, konkrétne skupiny a jednotlivcov, ktorí môžu byť najviac ohrození radikalizáciou a vplyvmi násilných extrémistických ideológií.

Ministerstvo vnútra SR v spolupráci s Centrom komunitného organizovania pripravilo tento materiál, ktorého cieľom je zvýšiť povedomie prvolíniových pracovníkov o problematike radikalizácie a extrémizmu priblížením samotného procesu, ako aj individuálnych rizikových faktorov, nakoľko neexistuje modelový príklad radikalizácie.

Aj touto cestou by sme Vás radi povzbudili k tomu, aby ste sa na nás nebáli obrátiť s cieľom bezplatnej osobnej konzultácie. V rámci osobného kontaktu Vám poskytneme základné informácie a nasmerujeme Vás na subjekty, ktoré Vám poskytnú potrebnú pomoc a podporu.

odbor prevencie kriminality
kancelárie ministra vnútra SR a
Centrum komunitného organizovania

Kto je **prvolíniový pracovník** a pre koho je **tento materiál určený?**

Spojenie **„prvolínioví pracovníci“** je jednotné pomenovanie profesií, ako sú pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci, sociálni pracovníci, zamestnanci centier voľného času, tréneri, psychológovia, zamestnanci komunitných nízkoprahových organizácií a mimovládnych neziskových organizácií, ale aj zamestnanci obecných a mestských zastupiteľstiev a policajti s lokálnou znalosťou, ktorí sa opakovane dostávajú do priameho kontaktu s obyvateľmi. Prvolínioví pracovníci sú veľmi dôležitými osobami v procese predchádzania radikalizácie. Sú schopní identifikovať jednotlivcov, u ktorých môže existovať zvýšené riziko radikalizácie či spozorovať potenciálne znaky a prejavy indikujúce zmenu postojov a správania jednotlivcov a skupín pod vplyvom pôsobenia radikálnej extrémistickej ideológie.

Napriek tomu, že radikalizácia smerujúca k násilnému extrémizmu je už dlhodobo závažným globálnym problémom, mnohé vyspelé krajiny začali venovať zvýšenú pozornosť týmto fenoménom až po tragických udalostiach. Súčasťou prevencie radikalizácie a násilného extrémizmu by okrem národných stratégií definujúcich konkrétne priority mal byť aj systematický prístup k oboznamovaniu sa s touto problematikou.

Cieľom tohto materiálu je preto prispieť k zvyšovaniu povedomia o riziku radikalizácie a **jej možných, aj násilných následkoch,** nakoľko práve zo zahraničných skúseností je možné konštatovať, že práve prvolínioví pracovníci zohrávajú kľúčovú úlohu v snahe o efektívne predchádzanie radikalizácie a násilného extrémizmu v každej spoločnosti.

Čo je **radikalizácia?**

Radikalizácia označuje proces získavania, osvojovania a narastajúcej akceptácie ideológie, ktorá je v rozpore s demokratickými princípmi a ich atribútmi, medzi ktoré patrí aj systém základných práv a slobôd pre všetkých občanov bez rozdielu. Počas tohto procesu si jednotlivec pod vplyvom niektorej z foriem extrémizmu osvojí nový systém „hodnôt“, v rámci ktorého dochádza k „odklonu“ jednotlivca od demokratických princípov, práv a slobôd, čím sa postupne zvyšuje úroveň stotožnenia sa s určitou formou extrémistickej ideológie.

Osvojením si extrémistickej ideológie dochádza k zvýšeniu rizika, že jednotlivec nadobudne odhodlanie realizovať danú formu extrémizmu a presadzovania svojich názorov v praxi, a to aj použitím násilia, prípadne vo finálnej fáze radikalizácie aj použitím prostriedkov terorizmu. Zjednodušene to znamená, že **radikalizácia je proces tvoriaceho sa presvedčenia, zatiaľ čo násilný extrémizmus je výsledkom správania sa na základe týchto presvedčení.**

Proces radikalizácie často začína v offline prostredí vplyvom rôznych sociálno-psychologických faktorov vplývajúcich na zraniteľnosť jednotlivca. Tento proces však nie je limitovaný len fyzickým prostredím, práve naopak, čoraz častejšie prebieha najmä v online prostredí. V tomto kontexte je dôležité zdôrazniť, že radikalizácia by nemala byť vnímaná ako výlučne závislá od online prostredia, ale skôr ako proces podporený prítomnosťou jedinca v online prostredí. Zjednodušene, nie každý aktívny užívateľ internetu a sociálnych sietí sa zradikalizuje, avšak internet je jednou z niekoľkých pravdepodobných príčin radikalizácie, pričom môže vplývať na radikalizáciu osamelých aktérov rôznymi spôsobmi.

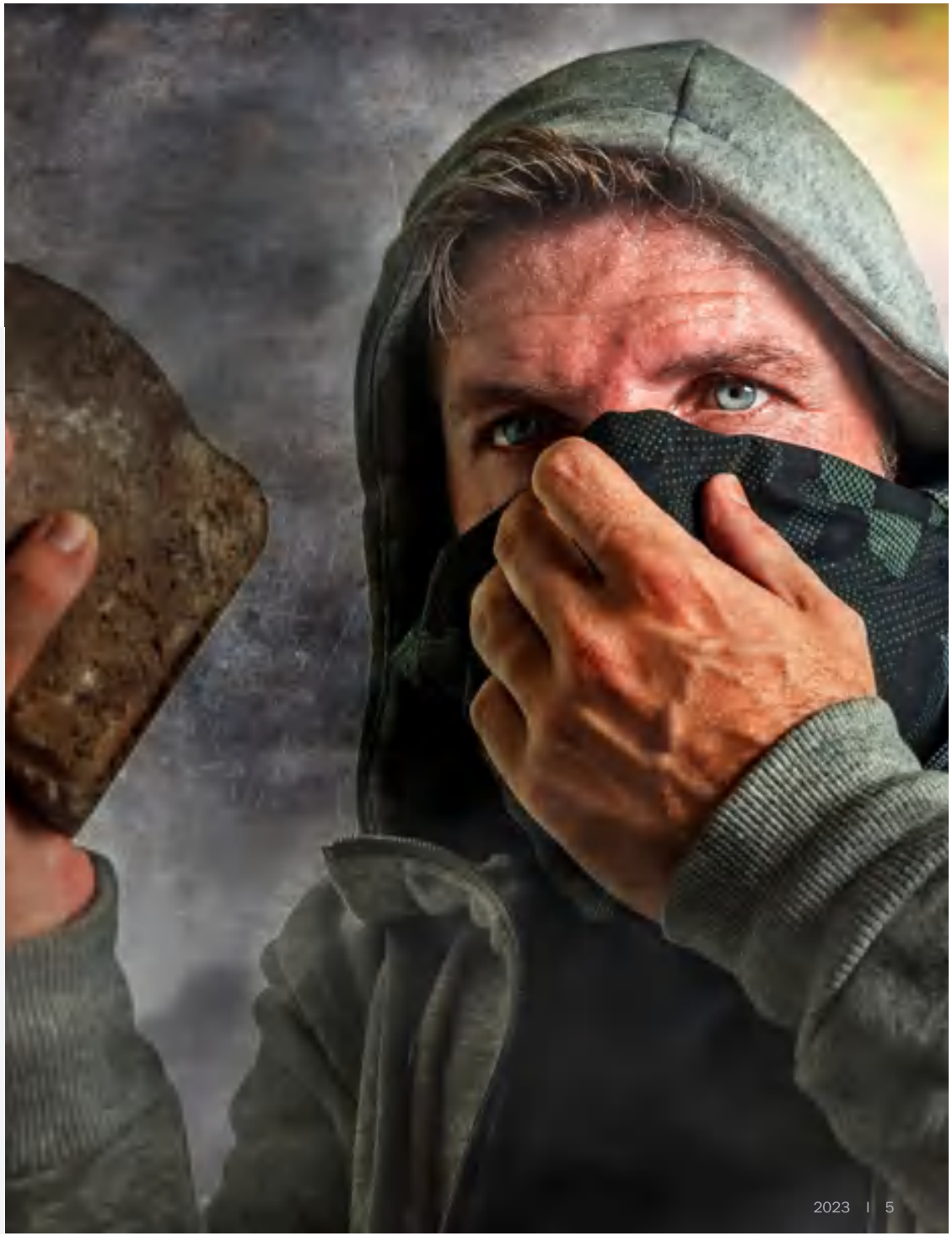

Čo je (násilný) extrémizmus?

Extrémizmus označuje prejavy a konania vychádzajúce z postojov ideológie krajne vyhrotenej k princípom demokratického právneho štátu, ktoré priamo alebo v určitom časovom horizonte, úmyselným verbálnym alebo fyzickým konaním pôsobia deštruktívne na existujúci demokratický systém a jeho základné atribúty, s cieľom presadiť vlastné ideologické ciele.

Medzi charakteristické črty extrémizmu patrí jeho útok na systém základných práv a slobôd garantovaných ústavou a medzinárodnými ľudsko-právnymi dokumentmi, ako aj jeho snaha obmedziť, potlačiť, resp. znemožniť výkon základných práv a slobôd pre určité skupiny obyvateľstva definované ich skutočnou alebo domnelou príslušnosťou k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine alebo pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, pohlavie, sexuálnu orientáciu, politické presvedčenie alebo náboženské vyznanie *(Koncepcia boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024).*

Za konkrétnym druhom extrémizmu (napr. politický, náboženský, ekologický a pod.) môžu stáť rôzne ideológie, ich vzájomné prieniky a myšlienkové prúdy ovplyvnené napríklad konšpiračným myslením, nakoľko práve konšpiračné naratívy sa neustále objavujú na extrémistických scénach, čo naznačuje, že môžu hrať dôležitú ideologickú úlohu a prispieť k radikalizácii smerujúcej k niektorej z foriem extrémizmu *(Monitorovacia správa o stave extrémizmu v SR za obdobie rokov 2020 a 2021).*

Za násilný extrémizmus možno teda považovať presvedčenia a činy podporujúce a ospravedlňujúce využitie násilia, ako aj samotné použitie násilia voči určitým skupinám obyvateľstva a aktov terorizmu na dosiahnutie (okrem iných) predovšetkým ideologických, náboženských alebo politických cieľov.

Aké **vplyvy** môžu stáť za spustením procesu **radikalizácie?**

Na každého jednotlivca vplýva celý rad faktorov; okrem individuálnych (mentálne zdravie, konflikt identity, nuda, sociálna deprivácia) a spoločenských (spoločenská polarizácia, sociálne vylúčenie, geopolitické faktory, politické a ideologické naratívy) aj vplyv bezprostredného okolitého prostredia (rodina, okruhy priateľov a rovesnícke skupiny, online skupiny a aktivity). Nie pre každého je jednoduché vysporiadať sa so sklamaniami (napr. vo vzťahovej rovine) a vypätými životnými situáciami (napr. strata zamestnania, choroba).

Niektorí jedinci v zraniteľnej pozícii majú tendenciu hľadať vysvetlenia či vinníka za nepriaznivú životnú situáciu (napr. aj zlyhania a neúspechy nielen školské/pracovné a spoločenské, ale aj vzťahové) a vyrovnávajú sa tak s prežívanou situáciou preberaním myšlienok, ktorých osvojovaním môžu jednoducho skĺznuť do prvotných fáz radikalizácie.

Osvojením si radikálnych presvedčení, využívaním strachu a zastrašovania spoločnosti (alebo len určitých skupín obyvateľstva) napr. hlásaním nadradenosti a ospravedlňovaním radikálne motivovaných násilných činov je nebezpečné aj z hľadiska ďalšej možnej „inšpirácie“ iných jednotlivcov, nakoľko môže podnietiť ďalšie páchanie takýchto činov.

Neexistuje modelový príklad radikalizácie,

nakoľko tento proces môže trvať rôzne dlho v závislosti od rozličných faktorov, ktoré život jednotlivca ovplyvňujú a sú jeho integrálnou súčasťou.

V zásade je radikalizáciou ohrozený každý jedinec, avšak niektorí jedinci, ako napr. mladí ľudia a ľudia v ťažkých životných situáciách, sú zraniteľnejší a majú tendenciu byť radikálnejšími myšlienkami a ideami skôr oslovení ako iní.

Stupne radikalizácie

Existuje mnoho spôsobov a kanálov (osobných aj online), prostredníctvom ktorých sa môže jednotlivec stretnúť s extrémistickou ideológiou. Samotný kontakt s ňou však nemusí nič znamenať, a teda jednotlivec podľa nej nemusí konať. Avšak vplyvom rôznych individuálnych faktorov môžu určité idey a myšlienky navodiť pocit príťažlivosti a vysvetlenia mnohých javov, pričom s nimi začne sympatizovať.

To môže v konečnom dôsledku viesť až k presadzovaniu drastických spoločenských zmien, v krajných prípadoch k použitiu násilia, sabotážnych a teroristických aktov s cieľom oslabiť spoločenskú súdržnosť a aj za cenu použitia násilia presadiť svoje idey.

Následným vystavovaním sa obdobnému obsahu sa môže zo sympatizanta stať podporovateľ napr. pridaním sa do skupiny presadzujúcej alebo otvorene deklarujúcej extrémistické myšlienky, pričom nadobudne presvedčenie, že prezentované názory vystihujú aj jeho názory a sebaidentifikuje sa s nimi.

V prípade absencie záchytného systému sa takýto jednotlivec môže nechať ovplyvňovať a viesť konkrétnou ideológiou (napr. priamo v rámci extrémistickej organizácie v reálnom živote, alebo aj online). Z pohľadu postoja jednotlivca voči extrémistickej ideológii alebo extrémistickej skupine je možné skĺznuť z úrovne aktivistu do úrovne radikála vplyvom ideologickej indoktrinácie, pričom len špička ľadovca sa uchýli k páchaniu teroristických činov.

Jedným z najznámejších psychologických modelov radikalizácie smerujúcej k terorizmu je **„schodisko k terorizmu“** profesora Moghaddama, ktorý poukazuje na to, že osobné skúsenosti a pocit krivdy, nespokojnosti môže pôsobením vonkajších faktorov zvýšiť zraniteľnosť jednotlivca podľahnúť radikálnym ideám. Niektorí sa môžu snažiť hľadať spravodlivosť napr. v podobe účasti na demonštráciách, pričom v tejto fáze ešte nepáchajú trestnú činnosť. Prípadne sa môžu snažiť uspieť v osobnej a vzťahovej rovine.

Avšak pod vplyvom sklamania a frustrácie z nedosiahnutia očakávaného môžu po pomyselnom schodisku vystúpiť vyššie a začať hľadať odpovede u podobne zmýšľajúcich ľudí s podobnými myšlienkami a názormi, či už v reálnom živote alebo na internete. Môžu nájsť extrémistický materiál alebo byť pozývaní už zradikalizovanými jednotlivcami a subjektmi do extrémistických skupín (offline aj online) a prakticky čím vyššie vystúpia, tým je ich návrat „dole“ menej pravdepodobný.

Do konečnej fázy, v rámci ktorej je akceptovaná dehumanizácia „nepriateľa“ a schvaľovanie násilia, prenikne len malá časť jednotlivcov, ktorí sa vydali cestou nahor po schodisku. Na jeho samotnom vrchole sú títo jednotlivci odhodlaní použiť násilie a spáchať teroristické činy pre dosiahnutie svojho cieľa.

Individuálne rizikové faktory

Osobná/osobnostná kríza

– pocit menejcennosti, neporozumenia, nevypočutia, nespravodlivosti, beznádeje, nikam nepatrí, problém zaradiť sa do rovesníckeho okruhu/pracovného kolektívu, chýbajúca sebadôvera, nízke sebavedomie, potláčanie, rodinné problémy, sociálne znevýhodnenie a deprivácia, ekonomická a politická situácia, nezamestnanosť (rodičov),nestabilné rodinné prostredie.

Prežitá trauma/katalyzujúca udalosť

– nielen maloletí a mladiství, ale aj dospelí jednotlivci, ktorí zažili traumu (fyzickú, psychickú), a teda boli napr. obeťou/svedkom domáceho násilia, nenávisti a diskriminácie, sexuálneho obťažovania alebo úmrtia blízkej osoby, môžu mať ťažkosti identifikovať a opísať svoje emócie. Ako ich môžu držať v sebe, môžu ich aj neprimeraným spôsobom vyjadrovať v podobe hnevu, úzkosti, či depresií. Na to môže nadväzovať pocit neistoty, samoty a následné hľadanie nových riešení a vyventilovania sa, a to nielen fyzicky, ale aj v online prostredí. Práve internet a bezhraničonosť obsahu, ktorý sa na ňom nachádza, môže slúžiť ako zdroj inšpirácie k násilnému konaniu.

Hľadanie vlastnej identity/ konflikt identity

– rozvoj vlastnej identity je pre dospievajúcich jedincov veľmi dôležitý. Faktory súvisiace s formovaním identity, ako napr. psychická zraniteľnosť, nízke sebavedomie, zlý/absentujúci vzťah s rodičmi, negatívny vplyv najbližších dospelých, ale aj nedostatočné prijatie v rovesníckej skupine a ďalšie osobné neistoty sú rizikovými pre vývoj jedinca. Špeciálne u mladých ľudí cítiacich sa vylúčenými pre svoju etnickú, kultúrnu, rodovú či sexuálnu identitu môže dôjsť k rôznym druhom škodlivého správania.

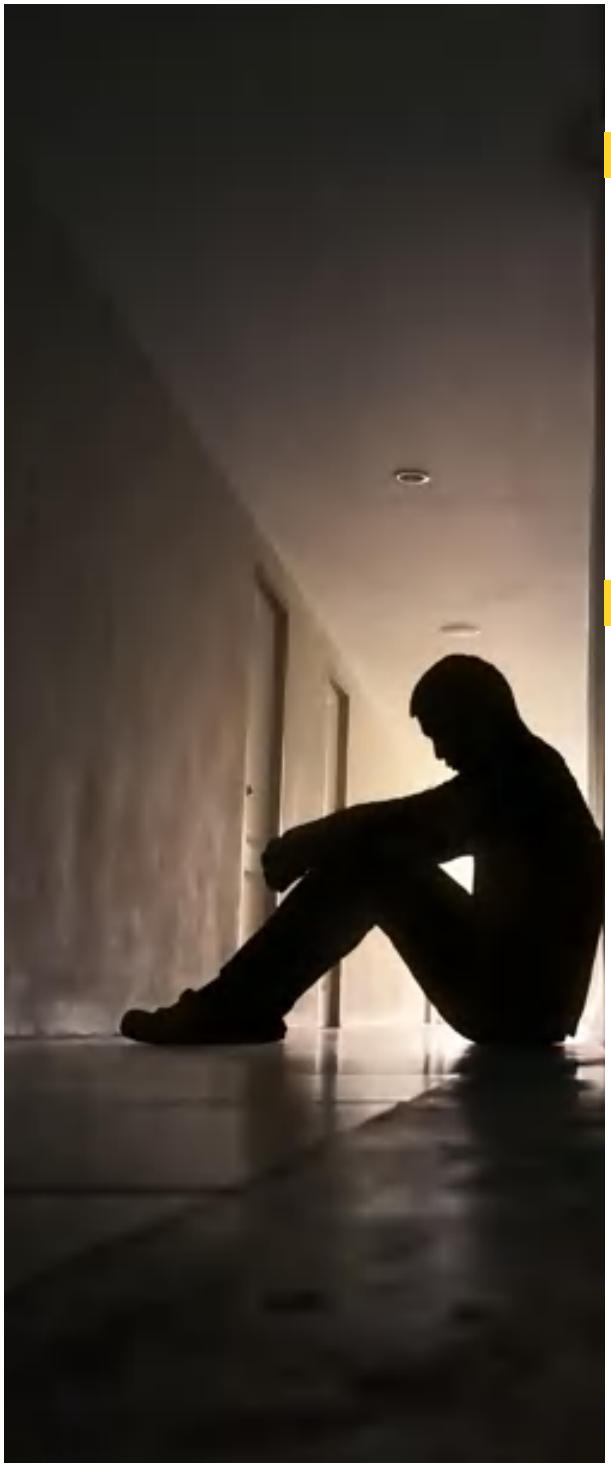

Vzory

– najmä blízke vzťahy s osobami z najbližšieho okolia (napr. príbuzní, priatelia, ale aj učitelia, tréneri a iné osoby) majú vplyv na formovanie videnia sveta každého jednotlivca, najmä však detí a mládeže. Práve postoje, názory a hodnotový systém, ale aj sprostredkované informácie týmito dôvernými osobami môžu viesť k osvojeniu si aj radikálnych myšlienok a extrémistických ideológií.

Vplyv skupiny/jednotlivca

– v rámci aktivít v rozličných skupinách (najmä online, ale aj offline) a nadväzovaním kontaktov často aj s neznámymi osobami na základe potvrdzujúcich názorov a presvedčení môže dôjsť k urýchleniu procesu radikalizácie. Určití jednotlivci majú tendenciu, v spojení so vzrušením a napätím alebo hnevom a frustráciou a pod kolektívnym tlakom, podľahnúť ponúkaným presvedčeniam natoľko, že napr. preberanie konšpiračných naratívov, pozícií „my vs. oni/ony“, nekritickosť voči skupine/jednotlivcovi, nenávisť a podnecovanie k nej objavujúce sa práve v radikálnych extrémistických skupinách sa pre zradikalizovaného jednotlivca stane novou normou vnímania sveta okolo seba.

Túžba po statuse/dominancii

– niektorých ľudí môže pocit nenaplnenia, nevypočutia alebo hľadania vlastnej identity viesť až k túžbe po moci a postavení v rámci svojej komunity. Mladí ľudia sú často radi stredobodom pozornosti, a to nielen extrovertné typy. Online prostredie prináša anonymitu a ešte väčšie publikum, s ktorým je možné zdieľať svoje myšlienky a idey a kde sa zároveň dá „ľahko“ inšpirovať. Či ide o verbalizovanie vnímania nespravodlivosti, filtrovanie hnevu, hľadanie riešení, ako snaha zmeniť svoju situáciu, fyzická skupina/triedny kolektív/okruh priateľov alebo online komunita dokážu poskytnúť jednotlivcovi rešpekt, uznanie, vzhliadanie k jeho/jej osobe.

Prílišné trávenie času v online prostredí

– napriek tomu, že tomuto vplyvu vo vzťahu k deťom a mládeži by mali venovať pozornosť predovšetkým rodičia a pestúni, nadmerné trávenie času v online prostredí sa týka aj dospelých. Každý online užívateľ môže byť vystavovaný nevhodnému, nenávistnému, násilnému a ilegálnemu obsahu nielen na sociálnych sieťach a diskusných fórach, ale aj v hráčskych platformách. V online prostredí existuje riziko, že bude jednotlivec pozvaný do uzavretej skupiny a následne náborovaný za účelom využitia tejto osoby na ďalšie aktivity extrémistických subjektov. To, čo môže spočiatku vyzerať neškodne, môže častým vystavovaním sa násilnému a inak nevhodnému obsahu v ponímaní jednotlivca postupne prerásť v normalizáciu násilia a násilného konania, pričom v jednotlivcovi prestane vyvolávať strach, ale naopak, vzrušenie až zábavu.

Nestabilné alebo zhoršené mentálne zdravie

– nielen úzkosti a depresie, ale aj poruchy osobnosti a iné duševné ochorenia sú v populácii zastúpené. Napriek tomu, že prevažnú väčšinu z jednotlivcov so zhoršeným mentálnym zdravím extrémizmus nikdy neosloví, u niektorých jedincov práve tento stav môže zvýšiť zraniteľnosť voči radikálnym vplyvom a môžu mu tak jednoduchšie podľahnúť.

Problematické/nenaplnené romantické vzťahy

– domnelé predstavy, vysoké očakávania, odmietnutia, opakovaný pocit zlyhania vo vzťahovej rovine môžu v jednotlivcoch (častejšie v mužoch) navodiť pocit nespravodlivosti z odopierania romantického vzťahu/sexuálneho styku. Vplyvom individuálnych psychologických a sociálnych faktorov a vonkajšími vplyvmi (predovšetkým z online prostredia, kde sa títo jednotlivci môžu zhromažďovať) narastá riziko vystavenia sa a preberania násilných, radikálnych myšlienok, ktoré ponúkajú vysvetlenia frustrácie jednotlivca. Ten môže svoj hnev následne nielen začať verbalizovať, ale sa aj utiekať k násilným činom.

Predchádzajúca účasť na delikvencii/trestnej činnosti

– či už individuálna alebo skupinová, vytvára predpoklad o jednoduchšom podľahnutí negatívnym vplyvom opakovane, ako aj riziku podľahnúť ponuke extrémistických subjektov a ľudí s radikálnymi názormi pri hľadaní uplatnenia a vlastnej identity, a to v reálnom živote, ale aj online. Deti a mládež sú obzvlášť zraniteľné práve pre ich nedostatočnú zrelosť a vyspelosť. Dospelí s kriminálnou minulosťou môžu mať problémy zaradiť sa naspäť do spoločnosti (napr. problémy zamestnať sa, žiaden príjem, odmietnutie rodinou), a teda hľadať porozumenie a naplnenie pocitu, že niekam patria, pričom s ponukou na nahradenie týchto potrieb môže prísť aj extrémistická skupina.

Pravicový extrémizmus na vzostupe

Násilný extrémizmus a terorizmus sú často mylne spájané prevažne s formami náboženského extrémizmu a terorizmu. Za posledné obdobie rukami pravicových extrémistov a teroristov zahynula prevažná väčšina zo všetkých obetí. Rovnako narastá aj počet útokov tzv. „osamelými vlkmi“, ktorí vykonajú tento typ trestnej činnosti samostatne, bez jasne preukázateľného napojenia na extrémistickú skupinu alebo teroristickú organizáciu, vplyvom samoradikalizácie.

Pravicový extrémizmus je najrozšírenejšou formou extrémizmu v Slovenskej republike a naďalej naberá na sile. Problémom je, že nové, alternatívne subkultúry a online hnutia pravicového extrémizmu nachádzajú odozvu predovšetkým u mladej generácie, a to najmä vďaka sofistikovanej propagande extrémistických subjektov stojacich za šírením extrémistických myšlienok a ideológií vo virtuálnom priestore. Čoraz častejšie sa do popredia v online prostredí dostávajú myšlienky podnecujúce rozsievania chaosu, rasových vojen, oslavovanie a ospravedlňovanie teroristického násilia.

Napriek tomu, že väčšina jednotlivcov je odolná voči radikalizačným vplyvom a nie všetky spozorované zmeny, či už v správaní, obliekaní, vyjadrovaní, zmene okruhu priateľov a pod., musia súvisieť s radikalizáciou, **obozretnosť je na mieste.**

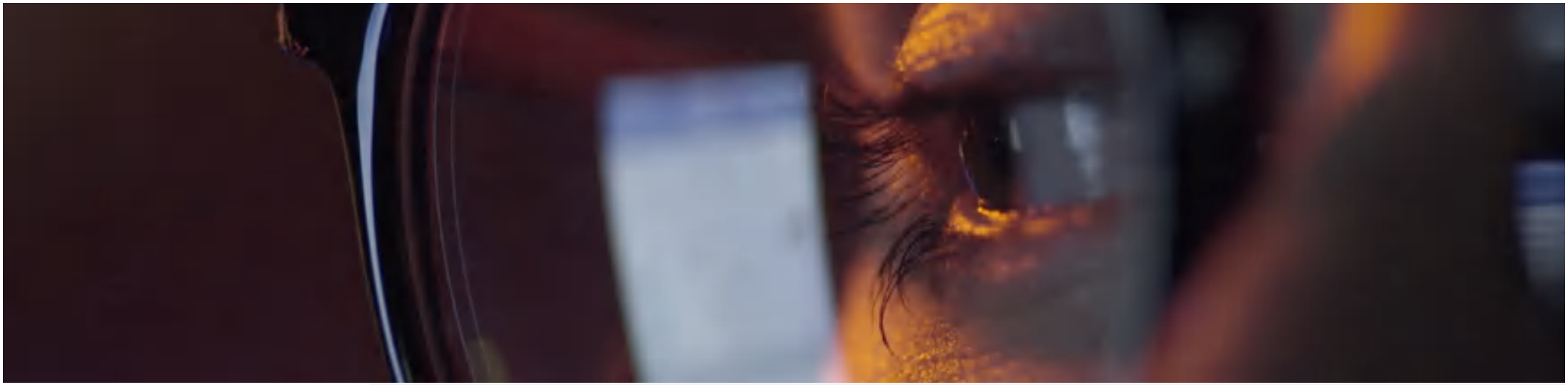

Identifikácia už nie je jednoznačná, ako kedysi...

Spoločenské vnímanie osôb s extrémistickou afiliáciou podlieha čiastočne stigme, avšak tak, ako svet okolo nás, aj extrémistické smery sa zmenili s nástupom digitálnej doby. Kým ešte donedávna bolo na základe vonkajších prejavov a znakov (napr. spôsob obliekania sa, vyholená hlava, brada a pod.) jednoduchšie predpokladať jednotlivcovu príslušnosť k určitej radikálnej ideológii, v súčasnosti môže byť zradikalizovaným takmer ktokoľvek bez ohľadu na vek, pohlavie či sociálny status.

Prostredníctvom sociálnych sietí, internetových online fór a hráčskych a streamovacích platforiem je dnes ľahšie ako kedykoľvek predtým byť vystavený násilnému, radikálnemu a extrémistickému/teroristickému obsahu. Ako v iných druhoch kriminality (kyberšikanovanie, nebezpečné elektronické obťažovanie, zneužívanie), môžu byť páchateľmi často na pohľad bezproblémoví jednotlivci, radikalizovať sa môžu aj mladí ľudia s výborným prospechom, jazykovými a technickými zručnosťami, dospelí ľudia s vysokoškolským vzdelaním, seniori, ako aj utiahnutí jedinci.

Prvolínioví pracovníci majú najvyššiu šancu všimnúť si zmenu správania jednotlivca alebo skupiny primárne vo fyzickom prostredí. Správanie človeka sa počas radikalizácie mení, stáva sa intenzívnejším a extrémnejším v porovnaní s jeho predchádzajúcim správaním alebo všeobecnými normami, pričom zmena správania je badateľná najmä v oblasti preberania radikálnej rétoriky (čo môže naznačovať príklon jedinca k extrémistickej ideológii), taktiež v oblasti sociálnych vzťahov (predovšetkým vyhľadávaním podobne zmýšľajúcich jedincov), ale môže sa prejaviť aj upozorňovaním na seba v podobe drobnej delikvencie, vandalizmu, vyhrážania sa, či inej trestnej činnosti páchanej pod vplyvom niektorej z extrémistických ideológií (napr. poškodzovanie cudzieho majetku, neoprávnené vniknutie na cudzí pozemok alebo nezákonné protesty, v krajných prípadoch násilnosti).

Je dôležité negeneralizovať a brať do úvahy aj okolnosti a prostredie, v ktorom sa daný človek nachádza. Ak totiž existuje relevantné vysvetlenie zmien v správaní (ktoré nie sú spojené s radikálnymi ideológiami), tieto zmeny by sa nemali považovať za znak radikalizácie. Vnímavosť prvolíniových pracovníkov k spozorovaným zmenám jednotlivcov a skupín v rámci svojej profesionálnej činnosti je preto vhodné citlivo a „bez nálepkovania“ konzultovať v rámci pracovného kolektívu a v prípade podozrenia na prebiehajúci proces radikalizácie na základe nadobudnutých poznatkov (napr. aj z online prostredia) neváhať skontaktovať spolupracujúce subjekty a požiadať o pomoc.

Čo sú informačné kancelárie a kde sa nachádzajú?

Informačné kancelárie pre obete trestných činov sú zriadené Ministerstvom vnútra SR, prostredníctvom odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR a nachádzajú sa na okresných úradoch/klientskych centrách v každom krajskom meste.

S cieľom priblíženia služieb informačných kancelárií aj občanom zo vzdialených lokalít boli zriadené detašované pracoviská, ktoré sa nachádzajú na okresných úradoch/klientskych centrách vo vybraných okresných mestách – **Malacky, Dunajská Streda, Levice, Prievidza, Lučenec, Ružomberok, Poprad** a **Michalovce**.

Úlohou informačných kancelárií je poskytovať obetiam a potenciálnym obetiam trestných činov **bezplatne** a **diskrétne:**

- základné informácie o právach obetí trestných činov a o postupoch v trestnom konaní;
- pomoc pri orientácii v možnostiach riešenia situácie súvisiacej s trestným činom a jeho následkami;
- sprostredkovanie služieb a konzultácií s odborníkmi v oblasti právneho usmernenia a podpory, psychologického a sociálneho poradenstva;
- nasmerovanie na špecializované subjekty, ktoré poskytujú nadväznú odbornú pomoc.

Ďalšie dôležité kontakty:

- **Policajný zbor SR**
- **Centrum komunitného organizovania**
- **Mládež ulice**
- **IPčko**

V prípade detí a mládeže aj:

- **centrá poradenstva** a **prevencie**, ktoré sú zriadené v každom okrese a okrem iného poskytujú aj komplexnú psychologickú, poradenskú a preventívnu starostlivosť klientom
- **referáty poradensko-psychologických služieb** (RPPS) úradov práce, sociálnych vecí a rodiny
- **sociálnoprávna ochrana detí** a **sociálna kuratela**

Kontakty

Pracovníkov informačných kancelárií zastihnete v čase úradných hodín v pondelok až štvrtok od **8:00** do **15:00 hod.** a v piatok v čase od **8:00** do **14:00 hod.**, prípadne ich môžete kontaktovať aj prostredníctvom všeobecnej e-mailovej adresy **pomocobetiam@minv.sk**.

Ak máte záujem o osobnú konzultáciu, prosíme Vás o dohodnutie si termínu, aby sme si pre Vás mohli vyčleniť dostatok času a priestoru.

Všetky informácie a kontakty sú dostupné na webe **https://prevenciakriminality.sk/**.

Aktuálne informácie pravidelne zverejňujeme aj na Facebooku **Prevencia kriminality**.

Informačná kancelária pre obete trestných činov

Banská Bystrica
Štefánikovo nábrežie 7, 974 01 B. Bystrica
Tel. č.: **0961/605 790**

Bratislava
Tomášikova 46, 831 03 Bratislava
Tel. č.: **0961/046 014**

Trnava
Kollárova 8, 917 01 Trnava
Tel. č.: **033/556 47 09**

Nitra
Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra
Tel. č.: **037/654 93 24**

Trenčín
Hviezdoslavova 3, 911 01 Trenčín
Tel. č.: **032/741 12 50**

Žilina
Janka Kráľa 4, 010 01 Žilina
Tel. č.: **041/511 74 25**

Prešov
Levočská 3, 080 01 Prešov
Tel. č.: **051/708 24 58**

Košice
Komenského 52, 040 01 Košice
Tel. č.: **055/600 14 45**

Všetky informácie a kontakty sú dostupné na webe **https://prevenciakriminality.sk/**

Aktuálne informácie pravidelne zverejňujeme aj na Facebooku **Prevencia kriminality.**

Operačný program Efektívna verejná správa

Európska únia
Európsky sociálny fond

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PREVENCIA KRIMINALITY

POMOC OBETIAM

- trestných činov -

*Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vytvorilo **informačné kancelárie** pre **obete trestných činov.***

V ktorých mestách nás nájdete?

Ak sa cítite byť obetou, sú Vám **BEZPLATNE** a **DISKRÉTNE** poskytnuté základné informácie a usmernenia a sprostredkovaná odborná pomoc v oblasti:

- psychologického poradenstva
- sociálneho poradenstva
- právnej podpory a usmernenia.

Medzi **ZÁKLADNÉ VYBRANÉ PRÁVA** obete patrí aj:

- právo byť vypočutý,
- právo, aby sa s Vami zaobchádzalo s úctou, rešpektom a citlivo,
- právo na odbornú pomoc,
- právo na informácie v zrozumiteľnej forme,
- právo na odškodnenie.

Usmernime Vás ako postupovať pri ochrane svojich práv a na koho sa obrátiť.

https://prevenciakriminality.sk